

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

48

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

BRNO 2007

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Rutt kay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balázs Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Blanka Veselá

Technická redakce
Technical Editors

Dana Gregorová

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

48, 2007

90270/09

Obrázek na obálce
Cover illustration

Jeskyně Býčí skála. Geometrický vzorec, datovaný do eneolitu.
Býčí skála Cave. A geometric pattern dated to the Aeneolithic.

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

Copyright © 2007 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Kniha byla vydána s přispěním Akademie věd ČR

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz>

ENEOLIT

ENEOLITHIC

ÄNEOLITHIKUM

BEZMĚROV (okr. Kroměříž)

„Dily“. KŠK a pravěk. Sídliště. Pohřebiště. Záchraný výzkum.

V rámci stavby dálnice D1, úsek 0134.2 Kojetín – Kroměříž západ, byla v letech 2005 a 2006 předstihovým záchraným výzkumem prozkoumána lokalita na katastru obce Bezměrov v trati „Dily“. Lokalita se nachází na dost rozlehlé, mírně zvládně říční terase, cca 1,5 km jihozápadním směrem od pravého okraje údolní nivy řeky Moravy. Nadmořská výška místa s nálezů je 228,0 až 300,0 m. Nejbližší vodoteč – Věžecký potok – je od lokality vzdálena asi 0,8 km jižním směrem a vymezuje tak jižní a východní okraj terasy.

Na mapě ZM ČR 1 : 10 000 (list 25-31-06) je identifikována těmito koordináty od západní k jižní sekční čáře (v mm): 17:211; 32:205 30:201; 41:192; 52:188; 60:182; 64:187; 54:192; 43:198; 19: 215.

Na původně skryté ploše o délce cca 200 m a šířce cca 60 m byla těžkou technikou odstraněna a stroji UDS postupně dočištěna místy přes 0,60 m silná orníční vrstva, pod kterou se objevily zapuštěny do sprašového podloží archeologické objekty. Během výzkumné sezony 2005 bylo prozkoumáno 12 hrobových celků, které na základě keramického materiálu lze datovat do období kultury se šňurovou keramikou, a 3 menší objekty neznámého staří. V sezoně 2006 pokračovaly práce na lokalitě na předem odkryté ploše a také v úsecích odkrytých v rámci už probíhající výstavby dálnice. „Původní“ prostor lokality byl rámci dálničního tělesa (širokého 50 až 70 m) rozšířen v tomto roce o cca 200 m na JV a o cca 300 m na SZ, čímž délka zkoumané plochy o šířce dálničního tělesa dosáhla délky 700 m.

Na ploše výzkumu v sezoně 2006 bylo prozkoumáno dalších 11 hrobových celků a 8 jam. Všechny hrobové celky, stejně jako celky vykopané v sezoně 2005, patřily kultuře se šňurovou keramikou. Výkopy hrobových jam měly půdorysy ve tvaru pravidelných obdélníků a vanovitě podélné i příčné řezy. U všech tvořila zásyp tmavá černá nebo černošedá humusovitá hlína. U hrobů převažovala orientace S–J nebo SSV–JJZ, tři hroby byly orientované SZ–JV a jeden VVS–ZZJ. U jednoho hrobu byly odkryty pozůstatky vnitřní konstrukce v podobě dvou kulových jamek. Rozměry hrobových celků byly přibližně tyto: délka jam 1,6–2,2 m, šířka 1,0–1,67 m a hloubka 0,2–0,4 m. Vyskytl se také jeden menší, a to dětský hrob o rozměrech 1,32 × 1,02 × 0,2 m a pět hrobů o rozměrech překračujících 2 m délky i šířky (např. hrob č. 13 měl rozměry 2,76 × 2,70 × 1,20 m). Kosterní pozůstatky v hrobových jamách se téměř nedochovaly, kromě zbytků zubů v několika hrobech byl velmi špatně dochovaný osteologický materiál vyzvednut jen ze tří hrobů. Milodary vyzvednuté z hrobových celků jsou klasickým příkladem hrobové výbavy lidu kultury se šňurovou keramikou. Tvoří je špatně vypálené nádoby, tj.

amfory, poháry, misky moravského typu a hrncovité nádoby, dále štípaná industrie, kamenné sekery a sekeromlaty.

Kromě hrobů byly na lokalitě objeveny další jámy, a to jak v prostoru pohřebiště (obj. č. 4, 5, 6 a 8), tak i mimo ně (7, 9, 10 a 11). Objekty 7 a 9 se nacházely poblíž pohřebiště a mohou být spojovány s fungováním nekropole. Navíc v objektu č. 9 bylo nalezeno několik zlomků keramiky, které jsou morfologicky shodné s keramikou z hrobových celků. Podobné zlomky keramiky současně se zlomkem retušovaného pazourku byly nalezeny v objektu č. 6.

Co se týká objektů č. 10 a 11, byly odkryty ve značné vzdálenosti od nekropole (cca 250 m západním směrem) a lze je považovat za objekty sídlištní. Jednalo se o pravidelnou ovalnou jámu a menší hliník, ze kterého byla vyzvednuta nezdobená část tlustostěnné nádoby hnědé až červenavé barvy se silnou příměsí drčeného kamenného ostřiva v těstě. Na základě těchto několika zlomků keramiky můžeme se pokusit zařadit tyto objekty do období eneolitu.

Arkadiusz Tajer

Resumé

Bezměrov (Bez. Kroměříž). „Dily“. Schnurkeramik. Vorgesichte. Gräberfeld u. Siedlung. Rettungsgrabung.

BRNO (k. ú. Bohunice, okr. Brno-město)

Ul. Kamenice. KNP nebo JeK (?). Sídliště. Záchraný výzkum.

V roce 2006 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno záchraný archeologický výzkum na rozhraní katastrálních území městských částí Bohunice, Nový a Starý Liskovec při realizaci další etapy výstavby Univerzitního kampusu Masarykovy univerzity, a to při budování infrastruktury pro plánovaný Akademický výukový a výzkumný areál a související zázemí. Při této příležitosti bylo po obou stranách středního úseku ulice Kamenice odkryto dosud neznámé sídliště. Dotčené místo se nachází v nadmořské výšce okolo 278 m, na severovýchodním okraji mírně k severovýchodu ukloněné plošiny, která tvoří sedlo mezi Kamenným vrchem na západě a Červeným kopcem na východě. Zbývající obvod plošiny vymezují svahy na severu prudce spadající k řece Svatce, na jihu pozvolněji klesající k Leskavě, pravému přítoku Svatky. Přesná poloha lokality je na ZM ČR 1 : 10 000 (list 24-34-04) určena bodem o souřadnicích 281:180 mm od západní-j jižní sekční čáry.

Při rozšiřování stávající komunikace bylo prozkoumáno celkem 13 objektů, které představují patrně zbytky původně rozsáhlejšího sídlištního areálu, z větší části ovšem poškozeného dřívější stavební činností doprovázenou rozsáhlými úpravami okolního terénu. Nepočtený keramický materiál pocházející z výplní jam dovoluje jen rámcově datování do